

Sygn. akt VIII U 1534/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2016 r. w Gliwicach

sprawy J. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 3 września 2015 r. **nr** (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. M. prawo do emerytury od (...);
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego J. M. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt. VIII U 1534/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 września 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu J. M. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat. Powołując się na art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy wskazał, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. nie udowodnił wymaganego 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach a jedynie 10 lat, 5 miesięcy i 3 dni takiej pracy. ZUS wskazał, że do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczył ubezpieczonemu okresów zatrudnienia od 16 września 1980r. do 29 września 1987r. z uwagi na rozbieżność w charakterze wykonywanej pracy wskazanej na świadectwie pracy w szczególnych warunkach a powołaną pozycją wg zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany i przyznania mu prawa do spornego świadczenia. Podniósł, iż posiada wymagany okres zatrudnienia w szczególnych warunkach, gdyż w okresie

zakwestionowanym przez ZUS od 16 września 1980r. do 29 września 1987r. pracował w (...) na stanowisku operatora urządzeń do uzdatniania wody i oczyszczania ścieków przemysłowych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Ubezpieczony wskazał, iż charakter wykonywanej pracy może wykazać zeznaniami świadków.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił:

Ubezpieczony J. M. urodził się (...) Wiek 60 lat osiągnął (...).

W dniu 27 kwietnia 2015r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Zaskarżoną decyzją z dnia 3 września 2015r. (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym 60 lat, z uwagi na brak wymaganego 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych.

ZUS przyjął, iż ubezpieczony na dzień 31 grudnia 1998r. posiada 26 lat, 3 miesiące i 1 dzień okresów składkowych i nieskładkowych.

Do pracy w warunkach szczególnych organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu 10 lat, 5 miesięcy i 3 dni takiej pracy.

Do pracy w warunkach szczególnych ZUS nie uwzględnił ubezpieczonemu okresów zatrudnienia w (...) w G. od 16 września 1980r. do 29 września 1987r.

Sąd ustalił, iż J. M. w okresie od 29 stycznia 1979r. do 29 września 1987r. był zatrudniony w (...) w G. na stanowisku operatora urządzeń do uzdatniania wody i oczyszczania ścieków przemysłowych.

W świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 22 sierpnia 2003r. pracodawca wskazał, iż w okresie od 16 września 1980r. do 29 września 1987r. ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na stanowisku operatora urządzeń do uzdatniania wody i oczyszczania ścieków przemysłowych wymienionym w dziale III, poz. 67 pkt 27 wykazu stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985r. w sprawie stanowisk pracy na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz.Urz. MHiPm nr 1-2,p.1).

Sąd ustalił, iż w czasie zatrudnienia w (...) w G., w okresie od 16 września 1980r. do 29 września 1987r. J. M. pracował na wydziale energetycznym walcowni przy obiegach wodnych urządzeń przemysłowych oraz przy oczyszczalni ścieków przemysłowych. Była to osobna hala, gdzie była oczyszczalnia ścieków, były poletka i filtry otwarte oraz filtry i zbiorniki pod ziemią. Była tam prasa, gdzie spływała woda z kwasem siarkowym po produkcji z całego zakładu i szlamy z wytrawialni z kwasami. Zadaniem odwołującego było oczyszczenie filtrów z pozostałości poprodukcyjnych tj. z substancji chemicznych, kwasu siarkowego. Chodziło o zneutralizowanie kwasów.

Ubezpieczony czyścił poletka, zbiorniki górne i dolne, filtry. W prasie były włożone płótna, należało je przesywać wapnem czystym, a następnie oczyścić prasę. Następnie zakładało się nowe płótna i należało zutylizować następną porcję kwasu. Była to substancja żrąca i parząca. Na poletka wpływała z wodą i osadzała się zendra. Była to substancja, która zostawała po chłodzeniu urządzeń hutniczych. Trzeba było wyczyścić to łopatami, jak woda wpłynęła do osadników. Były też studzienki pod ziemią, należało do nich wejść, wyczyścić szlam i go wywieźć. Czasem trzeba było wyczyścić z osadów zbiornik główny i trzeba było zejść na dół do zbiornika. Taką pracę wykonywało dwóch pracowników, gdyż łączyła się ona z niebezpieczeństwem zaśląbnicia.

Była to praca w szkodliwych warunkach w narażeniu na kontakt z substancjami żrącymi, głównie kwasem siarkowym oraz w narażeniu na opary substancji chemicznych. Praca wykonywana była w ubraniu ochronnym: gumowych płaszczach ochronnych, butach gumowych, maskach, rękawicach gumowych.

Pracownicy dostawali mleko, posiłki regeneracyjne i dodatki szkodliwe za każdą godzinę pracy. Ubezpieczony wykonywał taką pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na 3 zmiany w ruchu ciągłym. Sporadycznie raz czy dwa razy w miesiącu zdarzało się, że ubezpieczony musiał kogoś zastąpić przy pompach pompujących czystą wodę do produkcji. Trzeba było załączyć pompę, poczekać godzinę i wrócić do swojej pracy. Sporadycznie (kilkoma razy) był delegowany do kotłowni przemysłowej, gdzie doglądał kotłów i ciśnienia. Były to kotły wodne podgrzewane gazem.

W spornym okresie zatrudnienia w (...) wraz z ubezpieczonym pracowali świadkowie J. G. i H. P.. Świadek J. G. pracował z ubezpieczonym w latach 1982-1990 na wydziale energetycznym i wykonywał taką samą pracę. Świadek H. P. pracował z ubezpieczonym w latach 1989 – 2003 na jednym wydziale, wykonywał głównie pracę palacza ale często był kierowany do pomocy przy czyszczeniu osadów.

Sąd ustalił, iż ubezpieczony legitymuje na dzień 1 stycznia 1999r. okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 26 lat, 3 miesięcy i 1 dnia.

Bezsporne było, że ubezpieczony ukończył 60 lat życia z dniem (...). i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, akt osobowych ubezpieczonego z (...) w G., zeznań świadków J. G. (nagranie z rozprawy z dnia 5 lutego 2015r. min. 13.18 i n. k.27), H. P. (nagranie z rozprawy z dnia 5 lutego 2015r. min. 26.30 i n. k.27), oraz przesłuchania ubezpieczonego (nagranie z rozprawy z dnia 5 lutego 2015r. min. 40.10 i n. k.27).

Odnośnie rodzaju pracy wykonywanej przez ubezpieczonego Sąd dał wiarę jego twierdzeniom, które zostały potwierdzone przez zeznania świadków. Świadkowie pracowali razem z ubezpieczonym w spornym okresie zatrudnienia, regularnie stykali się z nim w pracy, posiadają zatem szczegółową wiedzę na temat miejsca i charakteru wykonywanej przez odwołującego pracy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat
2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 powołanego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl art. 184 ust. 2 ustawy – w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013r. tj. w dacie złożenia wniosku oraz wydania zaskarżonej decyzji – emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Na podstawie tego przepisu, prawo do emerytury w obniżonym wieku, przysługuje ubezpieczonemu, który w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999r. spełnił warunki w zakresie posiadania ogólnego stażu pracy oraz pracy wykonywanej w warunkach szczególnych a nie osiągnął wymaganego wieku.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 – letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy uwzględnił mu jedynie 10 lat, 5 miesięcy i 3 dni takiej pracy.

Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony legitymuje się wymaganym 15 – letnim okresem pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem do takiej pracy należało zaliczyć mu sporny okres zatrudnienia w (...) w G. od 16 września 1980r. do 29 września 1987r.

W toku postępowania sądowego ustalono bowiem, iż w tym okresie J. M. pracował na wydziale energetycznym przy obiegach wodnych urządzeń przemysłowych oraz przy oczyszczalni ścieków przemysłowych. Znajdowały się tam poletka i filtry otwarte oraz prasa, gdzie spływała woda z kwasem siarkowym po produkcji z całego zakładu i szlamy z wytrawialni z kwasami. Zadaniem odwołującego było oczyszczanie filtrów z pozostałości poprodukcyjnych tj. z substancji chemicznych: kwasu siarkowego w celu zneutralizowanie kwasów. W prasie były włożone płótna, należało je przesyłać wapnem czystym, a następnie oczyścić prasę. Ubezpieczony czyścił poletka, zbiorniki górne i dolne, filtry. Czyścił urządzenia ze szkodliwych osadów oraz ze szlamu. Czyścił studzienki i zbiornik główny.

Była to praca w szkodliwych warunkach w narażeniu na kontakt z substancjami żrącymi oraz w narażeniu na opary substancji chemicznych. Praca wykonywana była w ubraniu ochronnym: płaszczach ochronnych, maskach, rękawicach gumowych.

Ubezpieczony wykonywał taką pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na 3 zmiany w ruchu ciągłym. Jedynie sporadycznie był kierowany do innej pracy.

W ocenie Sądu wykonywane przez ubezpieczonego prace przy neutralizacji kwasów i czyszczeniu szlamów są pracami przy utylizacji oraz niszczeniu odpadów chemicznych.

Prace przy utylizacji oraz niszczeniu odpadów chemicznych i biologicznych są wymienione pod poz. 37, działu IV, wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.), zawierającego wykaz prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Wprawdzie wymienione prace znajdują się w dziale IV wykazu dotyczącego prac w chemii, zaś ubezpieczony wykonywał prace w branży hutniczej i przemyśle metalowym, jednak w ocenie Sądu ograniczenie zastosowania tego

punktu jedynie do pracowników branży chemicznej prowadziłyby do nieuzasadnionej dyskryminacji osób, które wykonywały identyczne prace na użytek innych branż.

Bez znaczenia pozostaje, że w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych pracodawca błędnie zakwalifikował prace ubezpieczonego pod poz. 67 działu III wykazu A. Fakt wykonywania takiej pracy został wykazany w postępowaniu sądowym za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Mając zatem powyższe na uwadze – po uwzględnieniu do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresu uznanego przez ZUS oraz okresu spornego – należało uznać, że ubezpieczony legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 –letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Kwestia posiadania przez ubezpieczonego ponad 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego nie była przedmiotem sporu. Nie było także sporne, iż odwołujący nie jest członkiem OFE i na dzień wydania zaskarżonej decyzji ukończył wymagany wiek 60 lat.

W konsekwencji Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od (...). tj. od ukończenia wymaganego wieku.

W punkcie 2 wyroku Sąd orzekł o kosztach zastępstwa procesowego – na podstawie art. 98 k.p.c. oraz § 12 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013r., poz. 461 ze zm.) – w brzmieniu nadanym przez § 1 ust. 3b rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 29 lipca 2015 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2015r., poz. 1079) zasądając od ZUS na rzecz odwołującego kwotę 180 zł.

(-) SSO Patrycja Bogacińska – Piątek